

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ НИШ

ИНСТИТУТ ЗА
ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ВОЈВОДИНЕ

ГРАДСКИ ЗАВОД
ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
БЕОГРАД

ДАН ЗДРАВИХ ГРАДОВА 20. МАЈ 2018. ГОДИНЕ

"ЗДРАВИ ГРАДОВИ – УЧИМО НА ИСКУСТВИМА ПРОШЛОСТИ, ДЕЛАЈМО У САДАШЊОСТИ, РАЗВИЈАЈМО ОДРЖИВЕ УРБАНЕ СРЕДИНЕ ЗА БУДУЋНОСТ"

Дан здравих градова биће другу годину заредом заједнички обележен иницијативама и активностима у највећим урбаним срединама у Републици Србији и то у Београду, Новом Саду и Нишу.

Иницијатори и организатори свих активности и програма намењених грађанима Ниша, Новог Сада и Београда су центри за промоцију здравља Института за јавно здравље Војводине, Института за јавно здравље Ниш и Градског завода за јавно здравље Београд.

Обележавање Дана здравих градова 2018. године започиње 20. маја здравствено промотивном манифестацијом у Београду, а у организацији Градског завода за јавно здравље Београд и партнерских институција и организација. Манифестација ће се одиграти на теренима Спортског центра Олимп у периоду од 10 до 14 часова. Том приликом грађани ће моћи да добију адекватне савете о томе како да унапреде здравље и очувају безбедну животну средину. Заинтересованим посетиоцима биће понуђен промотивни материјал, као и могућност да учествују у рекреативним активностима.

Већ 21. маја у Градској кући у Нишу, Институт за јавно здравље Ниш и Секретаријат за омладину и спорт организују стручни скуп на коме ће гости из Института за јавно здравље Војводине представити искуства највећег војвођанског града као јединог града у Србији који се налази у Европској мрежи здравих градова Светске здравствене организације. На скупу ће од стране стручњака из Института за јавно здравље Ниш и Секретаријата за омладину и спорт бити приказана и досадашња искуства и јавно-здравствене иницијативе у унапређењу здравља грађана Ниша. Стручни скуп ће трајати од 12 до 14 сати са могућношћу за дискусију свих учесника на крају програма.

Истим поводом Институт за јавно здравље Војводине ће расписати наградни конкурс за едукаторе који раде на унапређењу здравља различитих популационих

група, уз употребу здравствено-васпитних средстава израђених од стране Института за јавно здравље Војводине а под покровитељством Града Новог Сада. Идеја конкурса је да се едукатори мотивишу за даљи рад, али и да се прикажу и валоризују активности свих оних који раде на унапређењу здравља, здравствене писмености, знања и вештина за здравље појединих популационих група. По истеку конкурса биће организована изложба изабраних радова, као и свечана додела награда.

Током свог историјског развоја, до данас, градови су представљали и представљају места удруживања свих људских капацитета, велике стваралачке енергије, и свеукупног развоја заједнице. Урбанизација започета пре више хиљада година траје незауостављиво до данашњих дана од древне Винче, Вавилона, Рима, све до данашњих мегалополиса у Азији, Америци, Европи.

Тај незауостављив тренд прате велики здравствени изазови повезани са пренасељеношћу, сиромаштвом, недоступношћу квалитетне здравствене службе, загађењем (аерозагађење, бука, светлосно загађење, отпадне воде...), недостатком пијаће воде, недостатком канализације, уништавањем плодног земљишта, неразвијеном урбаном инфраструктуром, насиљем, недостатком инфраструктуре за рекреацију становништва, епидемијама...

Скоро половина светске популације живи у градовима са тенденцијом да већ 2050. године скоро 70% људи насељава урбане средине. Трку између огромног досељавања у градове и развојка инфраструктуре која би такав прилив пратила тренутно губе градови и њихови становници.

Поред свих наведених претњи по будућност здравља градова, истовремено су нам на располагању огромни капацитети да ризике смањимо или елиминисемо, а градове учинимо местима чији становници могу да остваре своје егзистенцијалне потребе и обезбеде добар квалитет здравља својим породицама и себи.

Бројни су примери из прошлости који нам јасно указују у ком правцу треба развијати урбану средину, а први јавно здравствени програми који су спровођени ради унапређења здравља људи забележени су у древним урбаним срединама (водоводи и канализације у античком Риму, производња хране у великим урбаним центрима културе Инка, Маја и Кмера, први карантини у средњовековном Дубровнику и многи други).

Садашњост нам нуди приказе све већег броја урбаних средина које су квалитет здравља својих грађана подигле не само одрживим привредним развојем, већ и великим еколошким пројектима (изградња бициклических аутопутева и стаза, редукација саобраћаја, подршка употреби електричних возила, формирање зелених површина и места за рекреацију, коришћење геотермалних извора за грејања и други) што је значајно повећало квалитет живота становника тих градова. Овакви примери дају смернице и другим срединама за улагање у инфраструктуру која доприноси здрављу грађана.

Закључујемо да здрави градови морају бити средине које пружају сталну подрушку појединцима и групама за несметани развој и напредак уз максимално коришћење доступних капацитета, чување животне средине и одрживи економски развој.

Здрав град је место активног партнерства грађана, државе и локалне самоуправе (доносиоца одлука), здравственог система, привреде, образовања, културе, спорта, невладиног сектора, правосуђа и полиције у односу на природно окружење у коме се град развија.

Знање о значају здравља људи у градовима и мотивација да се то знање преточи у жељени квалитет здравља јесте приоритет свих учесника у урбаном животу са једним јединим циљем да **ГРАДОВИ БУДУ ЗДРАВА МЕСТА ЗА ЖИВОТ СВИХ ГРАЂАНА.**

Здрави и живи били до наредног Дана здравих градова!